

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

هاصل و کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۷۳۶

شنبه ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۱۰۳

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۰۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه ۲۶ دیماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت غائبین و طرح صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان : برومند- دکتر شایگان - آزاد - نورالدین امامی- فقیه زاده
- ۳- تصویب صورت مجلس
- ۴- بیانات آقایان: بیراسته و دکتر بقائی با استناد ماده ۹۰
- ۵- طرح و خاتمه گزارش کمیسیون بودجه راجع به عیدی مستخدمین جزء
- ۶- قرائت پیشنهاد طرح لایحه انتخابات و صورت دستور مجلس ۷- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به برقراری وظیفه در باره آقای کباز ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و سه ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید.

۱- قرائت غائبین و طرح صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت می شود .

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان، دکتر مصباح زاده - اورنگ - برومند - شوشتری - صاحب جمع - مجتهدی - حسن اکبر - مهدوی - امیر انشاری - و دکتر مصدق طباطبائی

غائبین بی اجازه - آقایان : مجید موسوی - عرب شیانی - جواد موسوی - ناظم شیانی - محمد مرانی - سودآور - شهاب خسروانی - انبال آشتیانی زاده - قبادیان

هیچ آنگاه با اجازه آقایان، ایرانشهر

یکساعت - فائری یکساعت - نقی الا سلامی یکساعت - نبوی ۲-ساعت
دو آنگاه بی اجازه آقایان : محمدعلی موسوی یکساعت - تولیت یکساعت - تیمورتاش یکساعت - قهرمان ۳۰ دقیقه - ارباب مهدی ۳۰ دقیقه - منصف ۳۰ دقیقه - بیراسته ۳۰ دقیقه - دکتر طاهری یکساعت - موافق یکساعت - خا کباز ۳۰ دقیقه - صدری یکساعت

رئیس - نسبت به صورت مجلس نظری نیست ؟
آقای جمال امامی بفرمائید

جمال امامی - بنده در روز شنبه بیاناتم عرض کردم که من با آقای رزم آرا عداوتی ندارم بلکه ایشانرا دوست دارم ولی کشور و شاه و ملت ایران

را بیش از ایشان دوست دارم این را در بعضی از جرائد تعریف کرده اند خواستم عرض کنم آقایان مدیران جرائد در ایض بنده را تصحیح بفرمائید در صورت جلسه هم صحیح نوشته شده است

رئیس - آقای فقیه زاده بفرمائید

فقیه زاده - بنده يك تذکری دارم من نسبت بصورت جلسه عرضی ندارم خواستم از مقام ریاست استعفا بکنم ، ملاحظه بفرمائید ساعت دو ربع است که مجلس رسمیت پیدا کرده يك تصمیم جدی اتخاذ بفرمائید که سرساعت جلسه تشکیل شود

رئیس - تصمیم جدی را آقایان نمایندگان باید اتخاذ بفرمائید که سرساعت در مجلس حاضر شوند

فقیه زاده - صحیح است باید آقایان مراعات کنند که مجلس سرساعت تشکیل شود

رئیس - آقای بهادری نسبت بصورت مجلس نظری دارید ؟

بهادری - تقیر قربان يك نامه ای بوسیله بنده رسیده بود از کارمندان جزء اداره فله و نان تقدیم مقام ریاست می کنم . راجع بعیدی مستخدمین است .

رئیس - راجع بصورت مجلس نظری نیست ؟
آقای دکتر سید امامی بفرمائید

دکتر سید امامی - بنده اینجا عرض کردم که چند سال قبل نه چندی قبل این جا نوشته شده است چندی قبل تقاضا می کنم اصلاح بفرمائید

رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود الان همه برای رأی کافی نیست این است که ناچاریم نطق قبل از دستور را شروع کنیم بنابراین شروع میکنیم بنطق قبل از دستور آقای برومند بفرمائید .

۳- بیانات قبل از دستور آقایان
برومند - دکتر شایگان - آزاد

نورالدین امامی - فقیه زاده

برومند - در ماه گذشته چند روزی باصفهان رفته بودم وضع مردم آنجا را بقدری بدویریشان دیدم که در مراجعت تصمیم داشتم وضع آنجا را که بستگی کامل باوضاع کشور دارد بعرض مجلس شورای ملی برسانم و از نمایندگان محترم استعفا بکنم که

بذل توجهی بفرمایند و با طرح و تصویب قوانین مفید و لازمی که از طرف آقایان نمایندگان پیشنهاد میشود با از طرف دولت تقدیم مجلس شورای ملی میگردد باین پیرشانی مردم سرسامانی داده شود در این مدت چون مطالب مهمی مورد بحث و مذاکره بود مجالی برای هریض بنده باقی نبود در پرونده‌های کارگران کارخانه شبان اصفهان در تلگرافخانه متعین شده بودند و جناب آقای حائری زاده و دکتر بقائی و بنده را دعوت کرده بودند تلگرافخانه - موقمی که در تقسیم آنجا مطالبی داشتند که آنرا مغایره کردند و تقاضا کردند بعضی از مجلس شورای ملی برسانیم که بنده عیناً قرائت میکنم.

دوسال است مدیران کارخانه پشم باف با استفاده از موقمیت و بودن حکومت نظامی بزور چهار صد نفر کارگرانی که چندین سال سابقه کارگری دارند از کار برکنار کرده اند بتمام مقامات مسئول کشور شکایت کرده ایم عین شکایت را با اصفهان فرستاده شده جواب جهت مرکز با میل مدیران تنظیم و ارسال گردید اینک تصمصیم گرفته شد تا نتیجه در تلگرافخانه متعین باشیم آقایان شما خود را با ما مقایسه فرمائید چنانچه مدت دوسال بیکار باشید چهار چه سرنوشتی خواهید شد لذا اجرای تقاضای خود را از شما میخواهیم و متنی است صدای ما را در جلسه هفتی خصوصاً آقایان و کلا بگوش سایر نمایندگان و مدیران برآید برسانید که بسمع ملت ایران رسانند در تعین باقی هستیم تا نتیجه از طرف کارگران بیکار پشم باف کارگران اخراج شده پشم باف حسین بابائیان بنده امروز میخواستم يك بیلابنی از کارخانه داخلی کشور بعضی نمایندگان محترم برسانم و این احتیاج بتذکر يك مقدمه کوچکی دارد در این چند سال اخیر اقلیت کوچکی در این مملکت پیدا شده که این ها دارای سرمایه های بزرگ و ثروت های هنگفت شده اند و همه گونه وسائل رفاه و آسایش دارند و عده این ها در مرکز از پنجهزار و در شهرستانها نسبت بزرگ و کوچکی از ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر زیاد تر نیستند و در مقابل تمام ملت ایران از هستی ساقط شده اند حتی فاقد وسائل اولیه و بسیار ضروری زندگی هستند میخواهیم ببینیم علت این اختلاف که بین این دسته کوچک و تمام ملت ایران پیدا شده است چیست ؟ آیا آن طبقه اول از منظر من بزرگ یا از علمای بزرگ هستند که در اثر کشفیات علمی یا اختراعاتی دارای این ثروت و سرمایه های بزرگ شده اند ؟ و این دسته که اکثریت مردم ایران را تشکیل داده اند دچار فقر و چابولاقی و تنگدستی و مغول شده اند ؟ گرچه در جنگ اخیر متفقین عزیز ما دار و ندار ما را بردند و دل ما را بنامیل بیروزی خوش کردند ولی خوب باز این فعالیت در همان گیر و دار هم استفاده کردند و آنچه که ضرر بود متوجه اکثریت ملت شد (صحیح است) این کارخانجات چنانچه آقایان اطلاع دارند در زمان اعلیحضرت قاجار بنشین و پیشروانی که میکردند برای اینکه صنایع داخلی را رونق بدهند و احتیاجات و نیازمندی های کشور را

تأمین بکنند و همچنین مواد اولیه و محصولات کشاورزی بخارج نرود اینها بنام حجت و جلوار باز بملکت برگردد و بقیتهای زیاد ببرد تمجیل نشود مردم را تشویق کردند که این کارخانجات را وارد بکنند بعد از این که این کارخانجات وارد شد يك عده ای با بند و بستهای قبلی بنام مدیر ، هیئت مدیره ، مدیر عامل ، هیئت بازرسی در رأس این کارخانجات و شرکت ها قرار گرفتند البته در این جا برای این که اسانه ادبی نسبت به تجار محترم و مدیران شرافتمندی که با کمال درستی انجام وظیفه کرده اند نشود عرض می کنم که بین مدیران کارخانجات افرادی هم هستند که با کمال درستی و امانت سرمایه های مردم را حفظ کرده اند و با کارگران هم بدرفتاری نکرده اند ولی متأسفانه عده شان خیلی کم و انگشت شمار هستند اکثریت شان آنها هم هستند که سوء استفاده کرده اند و کارگر را از اذیت کرده اند بنده يك بیلابنی برای کارخانجات تهیه کرده ام در پنج جمله . اول تراکم سرمایه عمومی نزد عده معدودی ۲ - انلاف سرمایه و انبوخته های صاحبان سهام ۳ - کمک بفقیر عمومی ۴ - ناراضی کردن کارگران ۵ - ترویج ارتشاه در دستگاههای دولتی . سرمایه های عمومی البته بوسایل مختلفه در نزد آن اقلیتی که عرض کردم جمع شده است که یکی از آن وسائل کارخانجات است اینها با بند و بستهای قبلی بمنابونی که عرض کردم خودشان را در رأس این شرکتها قرار داده اند و با هزار حقه بازی و دغل بازی سرمایه های مردم را جمع کرده اند مثلا از کارهایی که کرده اند یکی این بوده است که شرکتی خارجی خارج از کارخانه که از اعوان و انصارشان تشکیل شده بود مواد اولیه ای که برای کارخانجات میخواهند از آنها می خریدند و محصول کارخانجات را با قیمت ارزانتر بآن شرکتها می فروختند و ما به التفاوت را اینجا برای خودشان بدست می آوردند و همچنین در خرید و فروش و در بند و بستهای دیگر استفاده های زیاد کردند و صرف کنند مرامم مخصوصاً خیلی اذیت کردند . پارچه ای که متری ۲۰ تومان تمام میشد متری ۷۰ تومان فروختند یا فرش بفرمائید بقیه نهی که ۲۵ تومان تمام می شد ۸۰ تومان ۹۰ تومان فروختند باین ترتیب هم مردم را از هستی ساقط کردند و در مقابل هوائی که داشتند حتی حاضر نبودند دستزد کارگر را بعد اقل بپردازند انلاف سرمایه و انبوخته صاحبان سهام را کردند برای اینکه در نظر دارم در اصفهان حتی اشخاص غناهای مسکونینشان را فروختند زنها زینت و طلا آلاتشان را فروختند و باین پولها سهام کارخانجات را خریدند متأسفانه اینها بدست این عده ای که عرض کردم افتاد و بیکشاهی هائیبی صاحبان سهام ندارند (فاسم فولادوند - یعنی بچیب زدند) کمک بفقیر عمومی کردند همانطوریکه عرض کردم محصول کارخانه را بچندین برابر بصرف کنند و فروختند البته زمان جنگ بود اجناس خارجی هم وارد میشد مردم مجبور بودند آنها را بخرند و بخرند و باین ترتیب مردم را فقیر کردند کارگران را از اذیت کردند همانطوریکه عرض کردم این آقایان در مقابل این هوائی سرشاری که داشتند بهیچوجه حاضر نبودند حتی حداقل زندگی کارگر را اداره کنند کارگران بیکسکه این اختلاف هنوز هم هست در اینجا جا دارد اقدامات وزارت کار در این چند ماهه اخیر سیاستگذاری کنیم که اگر نتوانستند برای کارگران بیکار کاری تهیه بکنند حتی القدر از بیکار شدن کارگران جلوگیری کرده اند و مخصوصاً آقای خوانساری معاون وزارت کار در دفع اختلاف کارگران خیلی زحمت کشیده اند و اقدامات ایشان موجب شده است کارگران کمتر بیکار شده اند چون همین اختلافات داخلی که در بین کارگران بود بیشتر موجب بیکاری کارگران میشد برضد هم اقداماتی میکردند و مدیران کارخانجات هم از این رویه سوء استفاده می کردند کارگران را بیکار میکردند بنده از وزارت کار و آقای خوانساری نسبت باین دو موضوع سیاستگذاری میکنم موضوع دیگری که يك دفعه دیگر هم بعضی از مجلس شورای ملی رساندم و باز امروز برای اظهار قدر دانی از قضات با کدما و شریف دادگستری اصفهان تکرار میکنم موضوع کارخانه شهوضاست (دکتر کیان - شهرضا یا اصفهان) شهوضای اصفهان اتحاد شهرضا چنانچه آقایان اطلاع دارید این کارخانه بکسال ونهم پیش تعطیل شد و کارگران آن بیکار شدند مدت هفت هشت ماه اینها بطهران آمدند و در اصفهان با اولیاء امور مذاکره کردند تا اینکه در زمان استانداری جناب آقای زند هیأت مدیره جدیدی انتخاب شد و این هیئت مدیره جدید نسبت به هیئت مدیره فعلی بدادگستری اعلام جرم کرد البته قبل از اینکه آقای منوچهری رئیس دادگستری و آقای بنی فضل که دادستان شهرستان اصفهان هستند اصفهان بروند چندان اقدامی نشد یعنی اقدام مؤثری اصلاً نشد ولی در زمان آقایان اعلام جرم بجزریان افتاد و تحقیقات شروع شد چهار نفر از مدیران کارخانه بزندان رفتند الان چهار بنجام است که در زندان هستند دوسه نفر هم از آقایان متواری هستند که دادستان اصفهان آنها را از دادرسی تهران خواسته است ولی دادرسی تهران در اعزام آنها هنوز اقدامی نکرده است و آن آقایان هم هنوز در توقیف هستند اینجا لازم دانستم که با تکرار این قضیه از آقای بنی فضل دادستان شهرستان که بسیار قاضی پاک دامن و با شهامتی است و از آقای تهامی که با زیرس این پرونده است قدر دانی کنم (صحیح است) چون هیچ قوای نتوانست آقایان را از انجام وظیفه منعرف بکنند ، با کمال شهامت و شجاعت مشغول رسیدگی بجزایم و گناهان این آقایان هستند و تا حالا مبلغ معتابهای اینطور که میکویند چون هنوز ادعای نامهای صادر نشده است نمیشود اظهار نظر قطعی کرد ولی اینطوریکه میکویند مبلغ معتابهای حیف و میل شده است يك سؤالی هم راجع بوضع کارگران شبان اصفهان که بیکار شده اند تهیه شده است که تقدیم مقابریاست میکنم و استدعا میکنم بوزارت کار ابلاغ کنند (سوال) را تقدیم نمودند) همانطوریکه عرض کردم جناب آقای فولادوند تمام قضات دادگستری اصفهان امروز خوب

کار میکنند یعنی دادگستری اصفهان امروز مفهوم واقعی خودش را پیدا کرده است . (فاسم فولادوند - صحیح است قضات شریفی هستند) (نورالدین امامی - تمام قضات خوب هستند دادگستری قاضی بد ندارد) اگر تمام وزارت دادگستری مثل اصفهان بشود تصور میکنم منظور اصلی تأمین بشود بنده برای اینکه چند دقیقه از وقتم را آقای قبه زاده و آقای کشاورز صدر خواسته اند برایشم خوانه میدهم رئیس - دیگر وقتی از شما باقی نمانده آقای دکتر شایگان - در این موقع که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مشغول کار نفت بودند دولت آقای رزم آرا دولت فعال آقای رزم آرا فرصت را منتظم کرده است و کارهایی بر خلاف قانون انجام داده است تخلفات این دولت از قانون یکی و دوتا نیست کشته از بس که فزون است - کفن نتوان کرد (نیرمان - احسن) یکی از مسائلی که در همین چند هفته اخیر انجام گرفته است تخطی و تجاوز دولت است بقانون اساسی بدیخته بعد از چهل پنج سال مشروطیت بایستی که نمایندگان که این جا می خواهند مطالبی را طرح کنند روی اصول مشروطیت صحبت کنند برای اینکه هنوز آن اصول یا برجا نشده بعد از آنکه ملل دنیا برای خلاصی و رهائی از حکومت مطلقه بفکر حکومت پارلمانی افتادند اصولی وضع کردند که بر طبق آن اصول بایستی حکومت پارلمانی عمل بکنند اگر آن اصول مراعات نشود حکومت پارلمانی با آن حکومت مطلقه تفاوتی نخواهد داشت یکی از آن اصول اصل تفکیک قوا و فروعی است که از این اصل ناشی میشود اصل تفکیک قوا که بعنوان مونتسکیو در دنیا معروف شده است البته مال مونتسکیو نیست بسیار قدیمتر از آن است ولی در حال منظور از این اصل این است که برای تأمین آزادی و برای صیانت حقوق مردم قوای مملکتی دخالت در یکدیگر نکنند قوه مجریه نتواند در قوه قضائیه با قوه مقننه دخالت کند از فروع این اصل این است که قاضی را مستقل شمرده اند اصل استقلال قضات از فروع این اصل است قانون اساسی ما هم در اصل ۸۱ و ۸۲ متمم قانون اساسی این مطلب را در کمال روشنی بیان کرده اصل ۸۱ این است هیچ حاکم محکمه عدلیه را نمیتوان از شغل خود موقتاً یا دائماً بدون معاکمه و ثبوت تغییر تغییر داد مگر اینکه خودش استعفا نماید اصل ۸۲ این است تبدیل مأموریت حاکم محکمه عدلیه ممکن نمیشود مگر برضای خود او (قبه زاده - این را تفسیر کرده اند) این اصل ۸۲ امروز توسط دولت رزم آرا پایمال شده است مرحوم داور هر خدمتی که کرد بواسطه این کار ناشایسته ای که کرده این تفسیر ناصوابی که از این اصل کرد یکی عدلیه را ضایع کرد یکی استقلال قضات را از میان برد (صحیح است) و باقی مانده که مجالس و نهایی برای مطولوم در مقابل قوه قضائیه دیکتاتور بود داشته باشنای مثل الهی هم کار خودشان را

کرد اگر همه مردم خواب باشند آنکه ناظر است بر اوضاع دنیا خواب نیست عدل الهی کار خودش را کرد و این شخص که تصور میکرد خدمتش طوری است که همیشه طرف توجه خواهد بود يك روز مجبور شد که خود کشتی بکند (کشاورز صدر - کی ؟) داور ، اگر این شخص در موقمی که این تفسیر را میخواست بکنند متوجه بود که يك روز نوبت او خواهد رسید و در آن روزی که نوبت او میرسد اگر ملجائی باشد محتاج نخواهد شد که انتخاب بکند این کار را نمیکرد اگر عدلیه بود او ترس نداشت وقتی که پیش خودش فکر کرد دیده همینکه طرف توجه دیکتاتور شد دیگر قدرتی که بتواند باو پناه ببرد وجود ندارد کاری که بایستی چند ماه بعد در نظمی با آمبول هوا بشود خودش کرد این کار ناشایست را کرد قطعاً یکی از وظایف مجلس شورای ملی مجلس شانزدهم همین است که این تفسیر ناصواب را تغییر بدهد (صحیح است) (امامی امیری - یعنی اصل استقلال قضائی را ؟) بله این تفسیر باید از میان برود حالاهم ممکن است این دولت بپناه گیر و تجاوز بحق و قانون بگوید که هنوز این کار را نکرده ایم و من هم فرصت را منتظم می شمارم هر غلطی و هر قحط کاری را می خواهم می کنم و برای این که شخصی در این مملکت نماند کسی که دارای شخصیت و وجدان باشد نماند کاری میکنم که هر قاضی مستقلاً هر قاضی طرفدار حق هر قاضی باشخصیتی پیدا شد بینی او را بپاک بمانم با وجود این تفسیر با وجود این تفسیر ناصواب کاریکه وزیر عدلیه کرده است تجاوز بقانون اساسی است این تجاوز را ممکن نبود وزرائی که بتماایل مجلس بسرکار می آیند انجام بدهند آقای رزم آرا از زمانی که بفکر زمامداری افتادند شروع کردند بزیمنه حاضر کردن زیمنه حاضر کردن عبارت از این بود که سعی بکنند چنگ بیندازند در تمام وزارت خانه ها و اشخاص مطبوع و دست نشاندگی او را پیدا کنند و بمسک اشخاص حسابی و با شخصیت را از میان بردارند برای خاطر این که در مقابل اراده ایشان اراده ای دیگر وجود نداشته باشد اگر بنده بخوام این اقدام آقای رزم آرا را در تمام وزارتخانه ها توضیح بدهم بایستی تا آخر وقت امروز مزاحم اوقات آقایان باشم ولی وقت اجازه نمیدهد فقط راجع بدلیه چند کلمه ای عرض میکنم (بزرگ نیا - وزارت دارائی خراب تر است) عرض کردم کشته از بسکه فزون است کفن نتوان کرد فکر خورشید قیامت کفن و عریانی چند در عدلیه کار را چنانکه باید شروع فرمودند یعنی هر جا قاضی پاک و پاکیزه با فضیلت و با تقوی درستی بود این را باینکلی طرد کردند یا در جاهای براهبیت در معنای غیر مهم گذاشتند بنده قضائی را میشناسم که از جهت تقوی و فضیلت و شم قضائی در درجه اولند و کسی هیچوقت باقی از آنها نمیکند (صحیح است) و اگر بنده خوف این را نداشته ام که پس از این تظلمی که میکنم پایه شایسته برای آن بیچاره ها دوخته شود ایامی آنها را میکنم (قبه زاده - برای

تشویق آنها باید بگوئید) نه آقا معال است بیندوسیده من نباید آنها بپناه بروند شما که اظهار قدرت نمیکند و این دولت متجاوز را سر جای خود نمی نشاند آن آنجا نشسته است فردا حکم میدهد چایی که با لطفی و حشمت الله فضائی مثل يك فرش معانه میکند آن قاضی بیچاره را چکار میکند بنده هرگز چنین چیزی نمیکوم و هرگز چنین خطبی را نمیکوم (امامی امیری - آقای قضائی یکی از شخصیت های مهم دادگستری است) (صحیح است) ولی ضمناً باید عرض کنم فعالیت جناب ایشان دو جنبه دارد مثبت و منفی منفی راجع بساین است که این مردان حسابی را بکار نگذارند اما مثبتش این است که هر قاضی دویولی را که مطیع بود در باب قانون بی باک بود حق و قانون را مسخره میکرد آنرا بکمر تیه از گوشه و کنار از گمنامی یا حتی از بدنامی دستش را گرفتند بکمر تیه آمد فلان مقام را گرفت بعد فلان مقام را گرفت اگر اسم آن مقامات را بگویم کار مشکل میشود دادستان شد بعد گفتند خیر همچو وجودی در دادستانی هم حیف است باید تنگه بر مقام مؤمن الملک و مشیر الدوله هم بزند آمد وزد حال درست مقایسه فرمائید که این سرمشق برای قاضی صحیح و صحیح العمل درست و با وجدان ... (بیراسته - معاون دکتور کشاورز نبود) بنده افتخار میکنم که در موقمی که دکتور کشاورز آمد سرکار بنده معاون بودم آقا قدرتی که مرا بردارد نداشت آقایان مثل آن چوب و آن چه چیز را یاد بیارید (بیراسته - آقای رئیس بنده اخطار دارم) (رفیح - بسیار خوب معاونی بودید شما) آقای بیراسته بنده هیچ حرفی راجع بشما نداشتم بنده معاونی بودم که در کمال خوبی و رعایت وجدان خودم کار می کردم و وقتی که ایشان دیدند که بنده پدر ایشان نمی خورم بنده را مداخله در امور مهمه وزارتخانه کنار گذاشتند و بنده که حاضر نیستم معلمی را بکساعت تعطیل کنم معاون وزارتخانه بودم و بعنوان مرغی رستم بیابان سر بنده معاونی بودم که وقتی معاون هستم بروم بابل سر (رفیح - از شهادت آقاها ممنونند) و اما اینکه گفتیم که نسبت وزیر گفتند منی که در تشویق و تهدید بدستولائی دارم دیگر آقا قاضی هست که در مقابل من مقاومت کند پیش خودش گفت غیر بنابراین در همان زمینه آقای وزیر عدلیه فعلی را در زمان معاونت انتخابشان کرده بودند و دارای همان مختصات بودند که میخواهند این آقا را آورند وزیر عدلیه کردند چرا ؟ بدلیل اینکه امتحان اطاعت امتحان بی باکی نسبت بقانون را داده بودند چون از این امتحان بخوبی بیرون آمدند ایشان را وزیر عدلیه کردند ایشان الحق و الاصاف امتحان را تکمیل کردند و از امتحان خوب بیرون آمدند و در دوره وزارت همین که دید مجلس بيك امر مهمی مثل نفت مشغول است گفت وقت بهتر از این نمیشود يك ابلاغهایی فریب داد ۲۰ - ابلاغ تهیه کردند و منظورشان از تهیه این ابلاغها این بود که قاضی باشراقتی هر قاضی درستی هستار را کوشالی دهند شروع کردند حشمت الله

قضائی آن قاضی یا کدماشی که یک ر با نفوی زندگی کرده است (صحیح است) به لایحه سایرین و آقای خواجهری و یگانی گفتند آقا شما مگر از مرحله پرتیه قرار بر این است که من که نفست وزیر هستم هر امری را دادم شما باید که از آن امر اطاعت کنید قانون و حقوق و از این حرفها بدردم نیبغورد باینها تا تاکید کردند که مطابق امر آمر حکم بدهند این قضات با شرافت تحت امر نرفتند احکام را آنطوری که وجدان بهشان حکم می کرد دادند بنده وارد جزئیات نمی شوم هر یک از این قضاتی را که تغییر دادند مبتنی است سرسری نیست کار های آقای نفست وزیر هر گز سرسری نیست بسیار از روی تفکر و تفهیل اگر باشد هست آمدند هر کدام از این ۲۰ ابلاتی ...

رئیس - آقای دکتر شایگان وقت شما تمام شده .

بنشانند آقایان اگر این همت را کردند خدمت به مملکت کرده اند و اگر همت نکنند این همان مجبوس است که نظایرش را دیده اید .

رئیس - نوبت آقای حازقی است که پنج دقیقه از وقتشان را با آقای آزاد بقیه را با آقای نور الدین امامی داده اند .

آزاد - بنده يك تذکر قانونی دارم که می خواهم حضور آقایان عرض کنم که البته آقایان در نظر دارند که قوانینی را که ما بهزار زحمت وضع می کنیم اگر نظارت در اجرای آن قوانین نکنیم فایده ای ندارد بنابراین این آقای دولت يك تجاوزاتی به قانون اساسی کرده است که بنده می خواهم مختصراً توضیح بدهم و از آقایان هم استدعا کنم که اجازه ندهند بعد از این تجاوز به قانون اساسی بشود . اصل ۹۴ قانون اساسی میگوید : هیچ قسم مالیات برقرار نمی شود مگر بحکم قانون اصل ۹۶ قانون اساسی میگوید : میزان مالیات را همه ساله مجلس شورای ملی با کثرت تصویب و تعیین خواهد نمود . بنابراین مطابق این دو اصل قانون اساسی هیچ عنوان نمی شود از مردم پولی گرفت مگر اینکه قانونی در این خصوص وضع شده باشد آقایان بخاطر دارند در ماه ذیقعد که حجاج میخواستند به مکه بروند دولت يك تصویب نامه ای صادر کرد که از هر کسی که از ایران خارج می شود از هر نفر ۹۰ تومان بگیرند پولی بعد برای وزارت عتبات عالیات گویا به بیست تومان تنزل دادند و از آنروز تا بجا آمد در حدود چند میلیون تومان از اشخاصی که مسافرت بخارجه کرده اند پول گرفته شده که معلوم نیست این پولها به کجا می رود و کجا مصرف می شود این عمل دولت مخالف قانون اساسی است همچنین اخیراً شهرداری در صورتی که بایستی انجمن های شهر وضع عوارض بکنند و دولت وصول بکنند اخیراً شهرداری پیشنهادی کرده است بهیئت وزیران که از هر کامیونی ۱۰ تومان بگیرند (نورالدین امامی - این را قانون اجازه داده است در غیاب انجمن این اختیار با هیئت وزراء است) در هر صورت این بیچاره ها و بدبختها که الان پول بزرگ و پول خودشان را در نمی آورند دولت آنها را موظف کرده است که هر يك از آنها ۱۰ تومان بعنوان عوارض بپردازند قسمت دیگر شهرداری عوض اینکه گوشت را که مدت یک هفته است در تهران پیدا نمی شود و از هر چه حال مردم ناسعاد است توجه مخصوصی باینکار ها بکنند از صبح تا شام مزاحم مردم می شود در این دکان در آن دکان می روند که باید شما لباس بپوشید و اگر نیوشیده اند مبتنی جریمه بدهند من در موقعی که آقای نصر معاون وزارت کشور بودند از دولت سؤالی کردم بعد آقای نصیر يك کاغذی داد که من دستور داده ام دیگر شهرداری مزاحم مردم نشود که يك چند روزی هم مزاحم مردم نشدند و حالا مجدداً شروع کرده اند بنده می خواستم تذکر بدهم در این موقعی که مردم اینهمه گرفتاری دارند مزاحمتی برای آنها فراهم نکنند عرض اینکه بر مردم قدری کمک کند که مردم بتوانند کسب خودشان را ادامه بدهند و خانواده های خودشان را اداره بکنند اینقدر مزاحم آنها نشوند . مطالب

دیگری که خواستم تذکر بدهم آقای کفیل وزارت دارائی هم تشریف دارند این است که اخیراً هر کسی که راجع به نفت يك اقداماتی کرده است مخصوصاً اشخاص برجسته را دولت همین جرم به خدمتشان خانه داده است یکی آقای تقوی مدیر روزنامه هراز است که از وزارت فرهنگ معلق کرده اند یکی هم آقای کریم پوراست که در شرکت پترو پمپ بوده است او را از خدمت مستعفی کرده و علاوه شهرداری تمام اسنانی را که در این مینتینها شرکت داشته اند بیبانه اینکه لباس نیوشیده اند هر روز اسباب زحمت و دردسر این مردم را فراهم می کند عملیات این دولت اصلاً نشان میدهد که این برخلاف ملت ایران دارد اقدام میکند و يك عده از مردم که برای احقاق حق خودشان يك تظاهراتی کرده اند دولت حق ندارد آنها را اینقدر تحت فشار قرار بدهد .

دکتر بقائی - ولی آقای آزاد بهتر است اینکار را بکنند چون مردم بیدار تر می شوند .

رئیس - آقای نورالدین امامی .

نورالدین امامی - بنده با عرض تشکر از جناب آقای حازقی که چند دقیقه از وقت خودشان را ببنده لطف کردند ولی بدبختانه یادداشت های زیادی ببنده دادند که چند دقیقه وقتي را که داده اند همان یادداشت های ایشان کافی است که بگیرد روز چهارشنبه گذشته بنده هم افتخار شرفیابی حضور اعلی حضرت را داشتم و نصایح پدیرانه اعلی حضرت همایون شاهنشاهی مورد توجه تمام نمایندگان بود (صحیح است) و حقیقتاً تأثیر زیادی در روحیه و فکر نمایندگان کرد (صحیح است) ولی یکدوسه می را باید توجه نمود که در ایران مجلس شورای ملی را اکثریت حزبی تشکیل نمیدهد همیشه دولت های صالح وقت بیدر اکثریت هستند یعنی عمل دولتها همیشه اکثریت راجع میکند و اکثریت هم همیشه حمایت از کارهای خوب دولت ها می کنند این يك اصلی است در ایران از اول مشروطیت هم این اصل همیشه رعایت میشد و ملاحظه میشد (حائری زاده - یعنی تا قبل) در دوره پانزدهم و در دوره شانزدهم که تقریباً نصیب تمام شده که بنده هم افتخار نمایاندم که دارم کدام دولت قانونی بنفع طبقه چهارم و پنجم آورده است که در مجلس مطرح نشده و یکساعته تصویب نرسیده است این را آقایان درست توجه بفرمائید که تمام سنگینی بار را در خارج بدوش مجلس شورای ملی انداختن این نه صلاح ملت است و نه صلاح مملکت (صحیح است) مجلس همیشه مستعد و آماده برای خدمتگزاری و انجام وظیفه بوده است (صحیح است) کدام قانون را آوردند که از مایه های ممالیات زیادتری را بگیرند و مایه های تکلیف کردیم و این عمل را انجام ندادیم (دکتر طباطبائی آقای امامی نجم الملك می آورد و نکرده اند) آنرا هم آقای دکتر در هر ایشم هم میگویند . آقای نجم الملك يك قانونی آورد که در چند پرونده تجدید نظر بشود و به شهادت آقایان یکی از اشخاصی که سینه میزد برای تصویب و اجرای آن قانون بنده بودم و بدبختانه همان دولت خودش تعقیب نکرد قانون اینجا خیلی نوی کشته ها خوابیده کی این دولت آمده که آقا فلان قانون را که

بنفع طبقه ضعیف است بیاورند و مطرح کنید و ما نکردیم در اوایل امسال در کابینه آقای منصور الملك لایحه ای آوردند و پنج میلیون اعتبار خواستند که بگیرند و بیچاره ها کار بدهند ما با علم اطلاع باینکه این ۵ میلیون محققاً ۴ میلیون صرف رعیل خواهد شد چون برای طبقه چهارم و پنجم و ششم بود و پنجاه نفر یا صد نفر یا هزار نفر یا بیشتر از این راه می خواست نان بخورد مجلس با جهت باز استقبال کرد و تصویب کرد پس اصلاح کار رشته کرد دست دولتها است دولت هر قانون مفیدی که بدرد طبقه پنجم و ششم این مملکت بخورد بیاورد به مجلس شورای ملی بفاصله سه روز ما تصویب میکنیم (صحیح است) هر قدم مفیدی برای عمران و آبادی و کشاورزی مملکت بردارد و قانونش را بیاورد که ما بدانیم این بدرد آن برهنه ها و گرسنه ها میخورد شب هم میمانیم و تصویب میکنیم (جمال امامی - نه این دولت) والا تمام سنگینی این بار را بدوش مجلس شورای ملی انداختن این صحیح نیست و مجلس شورای ملی قدرت کشیدن این بار باین سنگینی را نخواهد داشت و نمی تواند تحمل کند (اردلان - بقدر کفایت ما قوانین خوب داریم ولی اجرا نمیکنند) (کشاورز صدر - برای مالکیت و سرمایه نداریم) آقای کشاورز صدر توجه بفرمائید مایه عیب زیادی که داریم همان زیادی قانون است (صحیح است) این قدر ما قانون داریم که در زیر خاک در این کتاب خانه مجلس شورای ملی افتاده است کی اجرا میکنند فقط داغوش ما گذرانند قانون است آنهم قوانین ظالمانه که زنجیر بیاندازیم روی گردن ضعیف و بیچاره و کجا يك قانون آورده اند که فلان میلیون دزدی کرده ببریم اعدامش کنیم (جمال امامی - تصویب نامه اجرا میشود ولی قانون اجرا نمی شود) مثلاً توجه بفرمائید یکی از همکاران محترم ما که اطلاعات زیادی هم دارد جناب آقای حبیب پناهی دوست عزیز من امروز در سرسرا يك تفکر کوچکی به من میدادند که در بیرون در این شهر کوچک سی بانک هست کجا دولت يك قانونی آورده برای بانکداری در ایران که این سرمایه ها تمرکز پیدا نکند و وضعیت بازار و تجار بهتر شود و رواج پول زیادتر شود که وضع اقتصادی مملکت باین روز سیاه نبفتد که تاجر میلیونر هم بنان شب محتاج باشد اینها است که دولت باید توجه بکنند قوانینی که بنفع توده و طبقه پنجم و ششم است و قوانینی که بنفع جامعه است باید بیاورد و از تصویب بگذرانند . آقا والله بروح مرحوم پدر من از دست گرسنه ها شایه زندگی ندارم در منزل ما . آنروز آقای عبدالقدیر آزاد در حضور اعلی حضرت همایونی بیان کردند که روزی ۵۰ نفر می آیند و از من تقاضا میکنند که سیور بشوند برای اینکه روزی ۱۰۰ ریال یا ۱۰۰ ریال بگیرند ولی ناری نیست همه دست روی دست گذاشته اند مردم گرسنه کار کوچکی و دیوار از گرسنگی بمیرند و ما هم تحمل نداریم که آنها را ببینیم به آقای دکتر شایگان فرمودند گفتی اما گو گفتی کجا پیدا میشود اصلاً حق وجود خارجی ندارد نه اینکه پیدا شود

برای این یا برهنه ها و گرسنه ها نیست (بهادری - بریشب گویا چهارصد آبادی را بنده اند) از این بخشه برای میلیونرها زیاد است بنده از این ها صحبت میکنم راجع بطبقه ۴ و ۵ فقط صحبت دارم جناب آقای فقیه زاده هم عرض دارند که دو دقیقه اینجا خواهند فرمود جناب آقای معمل هم بدبختانه یادداشت فرستاده بودند که راجع به ملشی که بفارس آمده بیاناتی میکنند چون وقت نیست استدعا میکنم در جلسه دیگر ایشان بیانات مشروحه که در این قسمت دارند که بنفع مملکت و کشاورزی است بفرمائید يك سؤالی هم آقای حازقی فرمودند که راجع به سید های جهرم است که نوشته شده و تقدیم مقام ریاست میکنم و با اظهار تشکر مجدد از لطف ایشان خاتمه میدهم دو دقیقه وقت باقی است میدهم به آقای فقیه زاده .

رئیس - آقای فقیه زاده .

فقیه زاده - بنده چند روز است که میخوامم راجع بوضعیت زراعت چندین مطالبی عرض کنم که زارعین بیچاره با هزاران زحمت دسترنج خودشان را می آورند و هر سه میکنند بکارخانه و مدتها رفت و آمد میکنند و کارخانه باینها پول نمیدهد اینها هر کدام يك هکتار یا دو هکتار زراعت دارند چندین را می آورند و تعویب کارخانه کرج میدهند بیچاره زارع قزوینی چندین را تعویب میدهند و می آید و پول نمیتواند بگیرد آقای شاعی کفیل وزارت دارائی که اینجا تشریف دارند میخواستم بایشان تذکر بدهم که فکری برای این زارعین بکنید و بکارخانه دستور بدهید که پول اینها را بدهند مضحک تر اینها است که زارع قزوینی چندین می آورد اینجا تعویب میدهند و عوارض بنفع کرج از او میگیرند توجه بفرمائید يك شرحی مائکین نوشته بودند به آقای رئیس الوزرا که من خوشبختانه رفتم خدمت ایشان تقدیم کردم با تلفن هم دستور دادند که این عوارض را نگیرند شرحی هم کتباً دستور دادند خواهش میکنم از آقای شاعی این عوارضی را که بنفع شهرداری کرج گرفته میشود نگیرند بنده نمیدانم این بچه عنوانی است که از چند کار قزوینی عوارضی بنفع شهرداری کرج میگیرند من استدعا میکنم يك توجهی بفرمائید در این قسمت تارفع مزاحمت از این رعیت بیچاره بشود هر ایش دیگری هم داشتم چون وقت نیست بچشم دیگری موکول میکنم .

۳- تصویب صورت مجلس

رئیس - عهده کافی است صورت مجلس تصویب می شود .

۴- بیانات آقایان پیراسته

دکتر بقائی باستاد ماده ۹۰

رئیس - وارد دستور میشوم بقیه پیشنهادات پیراسته - آقای رئیس بنده طبق ماده ۹۰ اجازه خواستم

رئیس - حالا از آقای معنوی پرسیدم گفتند اسم کسی برده نشده .

پیراسته - نفر بیست و نهم شده است بفرمائید توضیح بدهم (فراموشی - آن نسبت شما نبود واسی از شما نبردند مجلس را متشنج نکنند اجازه بفرمائید دو کلمه عرض کنم

دکتر بقائی - ولی اسم شان را نبردند اگر منطبق باشد است بفرمائید

پیراسته - اگر بنده مشخصاتی کنم که منطبق با آقای دکتر شایگان بود ایشان بیاند توضیح بدهند عرض کنم حضور آقایان يك دسته ای از آقایان که باینده مرحمت بیشتری دارند می دانند که بنده کسالت دارم و از هر گونه فعالیت مشغول و حتی مجلس هم نباید بیایم و آقایان خودشان شاهدهند که پس از اینکه از مسافرت برگشتم کسالت سعی و کوشش را کردم که مجلس متشنج نشود دلم می خواهد که اکثریت و اقلیت با هم دست بدست بدهیم بلکه يك کاری برای مملکت بشود (بعضی از نمایندگان - صحیح است) والا هر روز نمی شود ما بیاییم اینجا آقای دکتر شایگان حرف بزنند و بنده جوابشان را بدهم این را آقایان باید بدانند که اگر ما سکوت می کنیم برای این است که نمی خواهیم تشنج ایجاد بشود والا آقای دکتر شایگان بکی بگوید پنج تا می خورد (همه نمایندگان و اعتراض اقلیت) (دکتر بقائی - مگر آقای دکتر شایگان سلیم دانگور را می خواهد نجات بدهد) حالا که گفتند بنده باید توضیح بدهم که اینجا می خواهند افکار را ترور بکنند من بدون اینکه کاری بکسی داشته باشم میام و اینجا حرف می زنم کسی که استاد دانشگاه هست و مورد احترام بوده و از این نظر که استاد بنده بوده است من باو احترام می کنم آمده است اینجا هر چه خواسته است می گوید والا اگر بنده منم اسم می برم و می گویم آنکسی که مأمور پرورش افکار بود آن کسی که معاون دکتر کشاورز بود آن باید و حرف بزند اینکه وضع نیست اینکه وضع مملکت نیست بنده آدمم اینجا با کمال متانت دارم حرف می زنم (دکتر بقائی - حرفتان را بزنید ولی در هدایه کثافتکاری نکنید آقا) در عهده آن کسی کثافت کاری می کند که سوابق دارد من در همین جا اعلام می کنم در پشت همین تریبون مجلس شورای ملی که با وجود اینکه مثل آقای دکتر شایگان پروانه و کالت دارم یعنی ایشان هم صلاحیت دارند که پروانه و کالت داشته باشند و منم دارم در این دولت آقای رزم آرا که بنده طرفدار او بودم گذاشتم و رفتم بارویا برای اینکه کار هم قبول نکنم و بدولت برای انجام امور مردم که مرجع میکنند مراجعه ننمایم (دکتر بقائی - برای این رفتید که سلیم دانگور را فرار بدهید) از این دولت که طرفدارش بودم رفتم بارویا اما همین آقای دکتر بقائی را فروختم و رفتم بارویا اما همین آقای دکتر بقائی که این حرفها را میزند بیاند بگویند که این چایخانه را از کجا آوردند دارائی مرا برسد و دارائی آقای دکتر شایگان را هم بر سیداز کجا آوردند من اینجا صریحاً اعلام می کنم با وجود اینکه چند یستم را می توانم اسم ببرم و دارائی مودونی هم داشتم الان تمام دارائیها را

بمن دادند و منم دارم در این دولت آقای رزم آرا که بنده طرفدار او بودم گذاشتم و رفتم بارویا برای اینکه کار هم قبول نکنم و بدولت برای انجام امور مردم که مرجع میکنند مراجعه ننمایم (دکتر بقائی - برای این رفتید که سلیم دانگور را فرار بدهید) از این دولت که طرفدارش بودم رفتم بارویا اما همین آقای دکتر بقائی را فروختم و رفتم بارویا اما همین آقای دکتر بقائی که این حرفها را میزند بیاند بگویند که این چایخانه را از کجا آوردند دارائی مرا برسد و دارائی آقای دکتر شایگان را هم بر سیداز کجا آوردند من اینجا صریحاً اعلام می کنم با وجود اینکه چند یستم را می توانم اسم ببرم و دارائی مودونی هم داشتم الان تمام دارائیها را

بفرهنگ نهادهای بیست هزار تومان دارائی دارم یعنی بیست هزار تومان هم کمتر از قروض دارم من الان اگر کار دادگستری قبول کنم روی تخصص من است مثل این است که دکتر راجی مریش قبول کند حرفه تخصصی او بوده آخر این چه وضعی است من به آقایان عرض می کنم که جز اینکه اینجانشینان او با آقایان کاری ندارم چون مریش هستم نمی گویم که تشنج ایجاد نشود والا آقایان هر کس میاید اینجا ممکن نیست که زبان نداشته باشد هر کس می تواند از حش دفاع کند ما می خواهیم تشنج ایجاد نکنیم این آقایان اصلاح خودشان را نمی دانند خیال میکنند که ما ترسی داریم خیال میکنند که ما مرعوب شده ایم ما از گلوله توپ هم نمی ترسیم

رئیس - پیشنهادات فرائض میشود
دکتر شایگان - بنده اجازه میفرمادم

دکتر بقائی - بنده اخطار دارم
جمال امامی - آقای دکتر بقائی خواهش می

کنم صرف نظر بفرمائید
دکتر بقائی - بنده فقط یک کلمه عرض میکنم طبق ماده ۹۰
رئیس - اولاً ماده ۹۰ با هیچکدام از بیانات آقایان تطبیق نمیکند

دکتر بقائی - ایشان راجع به پایتخت صحبت کردند بنده باید جوابشان را بدهم بنده هیچ تشنج ایجاد نمیکند یک توضیح مختصر میدهم
رئیس - راجع به پایتخت صحبت کردند بفرمائید

دکتر بقائی - بنده اولاً هر چه از طرف دولت بسمار و نوکرهای ایشان ببنده فحش داده شود جوابی نمیدهم (عدهای از نمایندگان - آقای دکتر این حرف را نفرمائید) (صحافی - آقای دکتر نوکر کبست؟) به بینید اینجا را نمی گویم و اما راجع به پایتختی که آقای بیراسته فرمودند بنده اینجا اعلام می کنم هر کس هر نوع دارائی چایخانه ای ارزی زمین ملک و یا باقی راجع بین هر نوع سراغ کرد هر کدام از آقایان نمایندگان و کالت دارند آنرا بفروشد و پولش را بدهند سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بنده چایخانه ندارم، حتی الوکاله نمیکوم در دادگستری هم هیچ دخالتی نمیکند فضا را هم عرض نمیکند همین

۵- طرح و خاتمه مذاکره گزارش کمیسیون بودجه راجع به عیالی

مستخدمین جزء

رئیس - بقیه پیشنهادات راجع به عیالی مستخدمین مطرح است پیشنهاد آقای مکی فرائض میشود (شرح زیر فرائض شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد مینمایم بعد از کلمه مجلس مستخدمین چایخانه مجلس هم اضافه شود - حسین مکی

رئیس - ماده ۱۳۷ را فرائض کنید
دکتر معظمی - این پیشنهاد خرج است و وکیل حق ندارد پیشنهاد خرج بدهد

مکی - بنده هم همین را می خواستم

توضیح با هم

رئیس - آقای مکی

مکی - این پیشنهاداتی که در جلسه گذشته داده شد

دکتر معظمی - آقا این پیشنهاد خرج است و مطابق قانون وکیل حق ندارد پیشنهاد خرج بکند ما جواب فقرا و ولایات را چه بدهیم
رئیس - رای گرفته نمیشود

مکی - بنده توضیح میدهم و بعد پس میگرم وقتی که بگم بیستون بودجه می رود آنجا می نشینند یک گزارش تهیه میکنند می آورند به مجلس بدون اینکه مجلس را تعیین کنند که چه قدر ملت بابت این اضافه ای کمی خواهد بود باید بپردازد آنوقت اینجا خاصه خرجی میکنند و حق مستخدم جزء چایخانه را نمیدهد چرا مستخدم مجلس را میدهد ولی کارگر چایخانه را نمی دهد، چرا تلفنچی های وزارتخانه ها را نمیدهد اگر نباید داد بدهم ندهید چرا پیشنهاد راننده ها تصویب شد یک با هم و دو هوا که نمیشود آقای دکتر معظمی مصیبت می شوند می گویند که پیشنهاد خرج است پیشنهاد خرج را بایستی کمیسیون بودجه جلوش را بگیرد باید همه را در یک ترازو بگذارد و با یک سنگ اینها را بسنجد نه اینکه یک دست را استننا بکند بنده عرض میکنم آقای دکتر معظمی مستخدمین جزء چایخانه را بدهید چرا مستخدمین جزء مجلس نمی دهند چرا تلفنچی ها نمی دهند، اینها همه نظایرهم هستند و دون اشکند وقتی که میخواهید بدهید باید بگویید مستخدمین جزء همه (دکتر معظمی - بنده باید توضیح بدهم که سوء تفاهم نشود)

رئیس - ماده ۱۳۷ میگوید که پیشنهاد خرج فرائض میشود ولی رای گرفته نمیشود ماده ۱۳۷ خوانده میشود (ماده ۱۳۷ بشرح زیر فرائض شد) هیچکدام از نمایندگان نمی توانند بهیچ عنوان چه مستلاً و چه در ضمن لوابیح و طرحها پیشنهاد خرج را پیشنهادی که با واسطه مستلزم خرج باشد بنمایند (جمال امامی - صحیح نیست چون پررور برای راننده گان رای گرفتید)

رئیس - معاون وزارت دارائی موافقت کرد با آن پیشنهاد، پیشنهاد آقای فرهودی فرائض میشود (شرح زیر فرائض شد)

پیشنهاد میکنم که اصلاحات ذیل در ماده واحده بعمل آید بعد از کلمه صرفه جوئیها کلمه بودجه اضافه شود و بجای پرداخت نماینده بپردازد نوشته شود و بجای نسبت به مستکاران عیالی خدمتگزاران نوشته شود - فرهودی

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - ظاهراً زیادی کار مانع از این است که وقتیکه این لوابیح و گزارشها نوشته میشود وقت کافی در عبارت بندی آن نباشد بطوریکه بعضی از عبارات مفهوم فارسی آن روشن نیست در این ماده بنده سه کلمه پیدا کردم که عرض میکنم اولاً نوشته اند که از محل صرفه جوئیهای کارگزی وزارتخانه ها صرفه جوئی کارگزی یعنی پرسنل وزارتخانه ها یعنی

نقرا وزارتخانه ها صرفه جوئی از مستخدمین وزارت - خانه ها صرفه جوئی کارگزی یعنی ۲ عضو زیاد بیاروند یا سه عضو زیاد بیارند پس این درست نیست و باید بگوید از محل صرفه جوئی بودجه کارگزی تا صرفه جوئی معنی داشته باشد باز جای دیگر نوشته اند که وزارت دارائی مجاز است پرداخت نماینده پرداخت نماید وقتی است که یک دانی با هالی حرف میزند از دو مسواقی موضوع ندارد بخصوص که اصلاً پرداخت نماینده فصل مرکب است و موضوع ندارد عوض این میتوانستیم بنویسیم بپردازد بعد به مجلس که رسیده نوشته است که نسبت به خدمتگزاران مجلسین از بودجه فلان قابل پرداخت خواهد بود در صورتیکه چه چیز پرداخت میشود مطابق این عبارت؟ (نسبت) پرداخت می شود، باید نوشته شود عیالی خدمتگزاران مجلسین از محل صرفه جوئی پرداخت میشود این اصلاح عبارتی است که عرض میکنم برای این است که در مجلس بعد ما گرفتار نشویم (عدهای از نمایندگان - صحیح است) **رئیس** - آقای معاون وزارت دارائی راجع برانند گان اینجا یک پیشنهاد شده بود که نظایر همین تلفنچی و چایخانه بود دولت نظر خودش را باید اظهار کند چون وکیل پیشنهاد خرج نمیتواند بکند (ناظرزاده - با هم پرداخت کنند) (آزاد - تلفنچی و شو فروغی کایه مستخدمین جزء هستند)

معاون وزارت دارائی - یک لایحه ای

دولت تقدیم کرده برای عیالی مستخدمین جزء سابقاً در سالهای گذشته این عیالی روی حقوق ثابت یعنی باخذ حقوق ثابت آنها داده میشد این لایحه برای این تنظیم شده که امسال حکومت هم جزو حقوق منظور شود و مجموعش پرداخت بشود (عدهای از نمایندگان - آقا بلندتر بفرمائید، از بلندگو استفاده کنید) استفاده ای که از این لایحه می شود این است که کومک هم علاوه بر حقوق پرداخت می شود اما موضوع مستخدمین جزء البته در وزارتخانه ها در خدمت دولت بطور کلی مستخدمین جزء انواع مختلف دارند یعنی پیشخدمت هست سرآبدار هست باغبان، آبدار، شوهر و چه و چه اینها همه در یک ردیف نیستند بکندهای از اینها معمولاً مستخدم نمی تلقی میشوند بکندهای مستخدم جزئی می خواهیم مستخدم جزء بدهیم بنده میفرمادم استندما بکنم با توجه باین نکته که زمین مستخدمین فنی هم انواع مختلف دارند قراردادی داریم، رسمی داریم، روز مزد داریم که هر کدام مشمول مقررات خاصی هستند آقایان موافقت بفرمائید که این پیشنهادها برود بکمیسیون و ما در سال ۱۳۳۰ هم بهمان اشخاصی که در سال ۲۹ و ۲۸ میپرداختیم بپردازیم منتهی اصل حقوق و کمکشان را بدهیم و این پیشنهادات در کمیسیون مذاکره و صحبت شود و دوره تهیه بیاید بنده استندما میکنم فعلاً همین لایحه رای گرفته شود و مطالب دیگری که میخواستیم عرض کنم آنرا بگویم فکری است یعنی تازدی که بین فکر دولت و فکر جناب آقای نورالدین امامی دیدم تعجب کردم که بطور این فکری که برای دولت پیش آمده برای

جناب آقای نورالدین امامی هم پیش آمده (جمال امامی - خوب طرز فکر یکی است) ما الان در کمیسیون های مربوطه قانونی داریم برای بانکداری که در دست مطالعه است و هم آفریب به مجلس تقدیم میشود و همچنین طرحی است برای مالیات که بیشتر به نروندهان و متکسین تحمیل میشود و امیدوارم بزودی این آرزوی جناب آقای نورالدین امامی تحقق پیدا کند (بعضی از نمایندگان - انشاءالله) موضوع چغندر و پرداخت بهای آن بنده تصدیق می کنم پرداخت بهای چغندر قدری تأخیر شده است مخصوصاً در شب هم در جلسه دولت این صحبت بود که زودتر کارخانه ها قند موجود خودشان را بفروشند و از پول آن پول چغندر کارها را بدهند و ترتیبی داده شود که در سال آتی دو مرتبه معطل این کار نشوند (قاسم فولادوند - آنقدر صدمه بر مردم زده اند که از سال آتی کسی چغندر نمی خورد) تا همان وقت که چغندر تحویل می شود پولش هم داده شود راجع به عوارض هم که آقای فقیرزاده فرمودند که بفتح کرج می گیرند بنده آنرا تحقیق میکنم

اردلان - جناب آقای رئیس بنده اجازه میفرمادم صحبت کنم

رئیس - روی چه میخواهید صحبت کنید؟
اردلان - روی پیشنهاد آقای فرهودی

ملک مدنی - اجازه میفرمائید
رئیس - نوبت آقای ملک مدنی است

ملک مدنی - این موضوعی که مطرح است فرصت میدهد که یک قدری آدم در اطراف بعضی مطالب صحبت بکند چون جناب آقای کفیل وزارت دارائی جناب آقای شعاعی (بعضی از نمایندگان - هنوز بکفالت معرفی نشده اند) صحبت کردند ما تازه که با این مطالب مواجه نشده ایم سالهای سال است که مستخدمین جزء دولت عیالی میگردانند کلمه مستخدم جزء هم معلوم است هر کدام از مستخدمین که مشمول مستخدم جزء است باید وزارت دارائی به او عیالی بدهد هر کدام که مشمول نیست نباید بدهد (عدهای از نمایندگان صحیح است) بنا بر این مطلب خیلی روشن است که تساهل وزارت دارائی درست شده و نه اشل و مستخدم و جزء وکیل درست شده این معلوم است و خیلی واضح است همین جهت بنظر بنده هیچ اشکالی ندارد مستخدم جزء تعریف شده است و وضعیتش معلوم است تلفنچی هم اگر مستخدم جزء است باید باو بدهند سابق هم می دادند یک شوهری اگر چنانچه جزو مستخدمین جزء است پرسنل سابقه و پیرونداش او را با استفاده بکنند اگر نیست نباید استفاده بکنند (صحیح است) این یک قضیه خیلی واضع است بنده این را خواستم بطور مختصر عرض کنم که رفتم ابهام بشود و این که تذکره دادند که یک لوابیح می آورند خیلی اسباب خوشوقتی است اما یک مطلب را هم باید در نظر بگیرند و آن این است که آن مدیر کل مالیات های پردرآمد را یک کسی انتخاب بکند که بدون تبعیض وظیفه اش را انجام بدهد (صحیح است) و

ترتیبی بفرمائید که ما از پنج سال پیش مالیات پردرآمد تا صدی شصت و صدی هشتاد وضع کردیم بدست دولت ما دادیم دولت اجرا نکردند الان بنده قبلاً عقیده ام را عرض میکنم اگر مجلس اجازه داد قانون مالیات پردرآمد را طبق قانونی که دولت بیاورد و تصویب بشود باید یک کسی را برای مدت سه سال مجلس انتخاب بکنند که قابل تغییر نباشد و هر روز این شخص با تغییر وزراء و دولتها عوض نشود یعنی در معرض تغییر و تبدیل نباشد یک مقام مهمی هم برای آن بایستی قابل بشوند مثل تیب نجم الملک و وارسته این تیب اشخاص را باید انتخاب کنند که اینها اساساً تحت تأثیر هیچ کسی واقع نشوند البته مجلس شورای ملی همیشه موافق بوده است که مالیات از اغنیاء گرفته شود و صرف مردمان مستحق بشود و برای آبادی و عمران کشور خرج بشود نه این که پول را بگیرند و تفریط کنند از اغنیاء بگیرند و صرف هیچ چیز نشود و فقرا هم در زحمت باشند و از اغنیاء هم آنها هم که باید مالیات بدهند ندهند بنده این مطلب را حضور شاه هم عرض کردم همه آقایان آنجا بودند و هیچکدام از نمایندگان مجلس مخالف نیست که مالیات مملکت اصولاً صحیحی داشته باشد و حکومت ملی برقرار باشد و طبق آن عمل بشود

اردلان - طبق ماده ۱۲۴ بنده اجازه می خواهم

رئیس - هنوز پیشنهاد هست، این اصلاح عبارتی آقای فرهودی یک مرتبه دیگر فرائض می شود توجه بفرمائید

(مجدداً بشرح سابق فرائض شد)
رئیس - در خود لایحه کلمه جزء هست اینجا که حذف شده است

دکتر کیان (مخبر کمیسیون بودجه) - جناب آقای رئیس اصلاحات را قبول می کنم
رئیس - بسیار خوب معذراً باید رای گرفته بشود، آقای دکتر معظمی راجع باین جریان توضیحی داشتند؟

دکتر معظمی - عرض کنم بنده میخواستم یک تذکری بدهم که آقای شعاعی هم توجه بفرمائید عرض کنم که این جزو لوابیح آوردن اصولاً برای کول زدن مردم است وظیفه دولت این است که زندگی را برای مردم آسان بکند والا اگر در آخر سال هم شما بخواهید ده تومان بیک مستخدمی پول بدهید جز اینکه بخواهید او را کول بزنید چیز دیگری نیست مطابق قانونی که از مجلس گذشته است، مجلس بشما اجازه داده است که ده میلیون تومان از صندوق تقاعد برداشت کنید و تحت نظر بانک ملی برای مستخدمین مخصوصاً وسایل خرید را سهل بکنید الان وضع مستخدمین چگونه است؟ (بکسر از نمایندگان - خیلی بد) وضع مستخدمین طوری است که برای خرید این اجناس که در دست آبادی و اشخاص مختلف می چرخد تمام حقوقش را باید بدهد تا این که بتواند یک برنج و لباس تهیه بکند برای اینکه آنها زندگی شان راحت بشود بایستی که تهیوسایل را سهل بکند برای اینکه کمالات اجناسی که برای آنها وارد میشود کمتر

ترتیبی بفرمائید که ما از پنج سال پیش مالیات پردرآمد تا صدی شصت و صدی هشتاد وضع کردیم بدست دولت ما دادیم دولت اجرا نکردند الان بنده قبلاً عقیده ام را عرض میکنم اگر مجلس اجازه داد قانون مالیات پردرآمد را طبق قانونی که دولت بیاورد و تصویب بشود باید یک کسی را برای مدت سه سال مجلس انتخاب بکنند که قابل تغییر نباشد و هر روز این شخص با تغییر وزراء و دولتها عوض نشود یعنی در معرض تغییر و تبدیل نباشد یک مقام مهمی هم برای آن بایستی قابل بشوند مثل تیب نجم الملک و وارسته این تیب اشخاص را باید انتخاب کنند که اینها اساساً تحت تأثیر هیچ کسی واقع نشوند البته مجلس شورای ملی همیشه موافق بوده است که مالیات از اغنیاء گرفته شود و صرف مردمان مستحق بشود و برای آبادی و عمران کشور خرج بشود نه این که پول را بگیرند و تفریط کنند از اغنیاء بگیرند و صرف هیچ چیز نشود و فقرا هم در زحمت باشند و از اغنیاء هم آنها هم که باید مالیات بدهند ندهند بنده این مطلب را حضور شاه هم عرض کردم همه آقایان آنجا بودند و هیچکدام از نمایندگان مجلس مخالف نیست که مالیات مملکت اصولاً صحیحی داشته باشد و حکومت ملی برقرار باشد و طبق آن عمل بشود

کنند تا این که زندگی آنها راحت بشود والا هر یکم ده تومان بیست تومان باشناس این طور بود هیچ تأخیری در زندگی آنها ندارد و علاوه برای مردم هم باید فکری بکنید آنها موکل ما هستند مگر هیچ انتظاری از ما ندارند، یک فکر اساسی باید بکنید و زندگی را برای مردم آسان و راحت بکنید اما این که بنده مخالفت کردم با پیشنهاد آقای مکی برای این است که مجلس دارای بودجه علیهمداست و باید ما این اصل را رعایت بکنیم ما وظیفه نداریم طبق نظامنامه پیشنهاد خرج بدهیم برای اینکه ما وکیل مجلس دستیم آن موکلین ما که در ولایات مالیات می پردازند ما باید مواظب آنها باشیم زیرا آنها یک وظیفه بزرگی برای ما ایجاد کرده اند اگر ما نخواهیم این اصل را از بین ببریم مجلس هر روز دستغوش این نوع پیشنهادات می شود که پیشنهاد خرج داده بشود این است که بنده میخواستم عرض کنم که اگر کسی میخواهد بکنید بکارمندان آن قانون را عملی بکنید و اجرا بکنید همه از شما تشکر میکنند و اولاد تومانیست مستخدمی دادن هیچ تأخیری ندارد (صحیح است)

رئیس - به پیشنهاد اصلاحی آقای فرهودی رای گرفته میشود آقایان بکنند موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر فرائض میشود

(پیشنهاد آقای آزاد بشرح زیر فرائض شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی

چون در لایحه دولت تلفنچی ها قید نشده پیشنهاد میکنم تلفنچی های ادارات هم مشمول این قانون باشد

رئیس - این همان موضوعی است که بحث شد پیشنهاد دیگر فرائض میشود

(پیشنهاد آقای مغیر فرمند بشرح زیر فرائض شد)
پیشنهاد میکنم خدمتگزاران جزء مشمول اشخاصی است که از صندوق دولت حقوق بگیرند

مخبر فرمند - عرض کنم که عرض بنده از این پیشنهاد برای این بود که پیشنهادی داده بودند آقایان که مستخدمین جزء چایخانه مجلس هم ضمیمه باشد بنده این پیشنهاد را کردم که هر مستخدم جزئی که از صندوق دولت حقوق بگیرد مشمول این قانون باشد دیگر احتیاجی ندارد باین که مال مجلس باشد مال چایخانه باشد هر مستخدم جزئی که از صندوق دولت حقوق بگیرد مشمول این قانون خواهد شد

رئیس - آقای مغیر فرمند به پیشنهادتان رای بگیریم؟

مخبر فرمند - بنده پیشنهاد خودم را پس گرفتم

رئیس - پیشنهاد دیگر فرائض میشود

(پیشنهاد آقای معطل بشرح زیر فرائض شد)
پیشنهاد میکنم تأمین اعتبار این لایحه بوسیله کسر پرداخت حقوق اضافه از دوازده هزار ریال است

بمستخدمین مالی رتبه باین شرح که هیچکدام از اشخاصی که از صندوق دولت پول بگیرند اهم از مستخدمین

سازمان برنامه و غیره حق ندارند بیش از ماهی دوازده هزار ریال دریافت کنند

رئیس - این پیشنهاد خارج از موضوع است و مشمول عیدی مستخدمین نمیشود اگر توضیحی دارید بفرمائید.

معدل - عرض بنده این است که همه آقایان چه نمایندگان مجلس و چه هیئت دولت از وضعیت بد مایه مستحضر هستند و هر وقت خرجی را میخواهیم مکینم بایستی یک درآمدی را هم در نظر بگیریم که تأمین بکنند آنرا بنده پیشنهاد کردم که تأمین اعتبار برای این پرداختی که بموجب این قانون میشود از طریق کسر کردن حقوق اشخاص باشد که از خزانه مملکت پیش از ماهی ۱۲۰۰ تومان دریافت میکنند بیش از این نگیرند خواه اسامی برنامه باشد خواه وزارتخانه بنده مخصوصاً مستحضر شدم که در برنامه حقوقهایی میدهند که اگر شما مستحضر بشوید کمال تعجب را خواهید داشت يك دکانی جلودگان دولت باز کرده اند و شما اینقدر می نشینید توی کبیسون بودجه یکشاهی و صد دینار کسر میکنند از این کسر و بان اضافه میکنند دولت میباید افتخار میکند که بودجه را يك ماه جلوتر آورد بمجلس و يك ماه عقب تر آورد ولی هر ساعت ماه به ماه اگر مجلس جلوی این کارها را نگیرد درست مثل این است که يك کسی چیزی توی جوالی بریزد و ته آن سوراخ باشد هر چه از این جاها اندوخته میکنند از طریق برنامه آنها تماش می رود و اگر شما امروز چیزی می خواهید باشخاص ضعیف کمک و اضافه بکنید باید از اشخاص قوی کسر بکنید اشخاصی که خدمتگزاران اسمشان را میگذارید به شغل نمیشود اسم کسی را خدمتگزاران جزء گذاشت بملج دریافتی بایند نگاه بکنید و بگوئید که خانواده هائی که کمتر از دویست تومان میگیرند و مستخدم دولت هستند مشمول این عنایت هستند والا يك خانواده که کمتر از پنج نفر نیست لباس و خانه و مسکن و خوراک و سایر عوارض زندگی این خانواده که بادویست تومان در این مملکت اداره نمیشود هر کس کمتر از دویست تومان میگیرد این پول و این اعانت را باو بدهند هر کسی که بیش از هزار و دویست تومان میگیرد باو ندهند این پیشنهاد بنده است (صحیح است)

رئیس - آقای معدل این پیشنهاد مربوط عیدی مستخدمین جزء نمیشود استرداد کنید

دکتر کیان - پیشنهاد آقای معدل پیشنهاد بسیار بجائی بود اگر در موقع طرح مسائل بودجه و تعدیل بودجه بود و در این مورد که يك موضوع استثنائی است و برای این است که يك مبلغ بعنوان عیدی بمستخدمین جزء داده بشود این طور پیشنهادت بقیده بنده مورد ندارد و بهتر این است که جناب آقای معدل موافقت بفرمایند که این پیشنهاد ریس کندگان می کنم که اکثر آقایان نمایندگان هم موضوع موافقت اما بایستی با فکر و مطالعه و نه اینکه در ضمن يك همچون لایحه ای يك ادوات که تأثیرات اساسی ممکن است

داشته باشد و بدون مطالعه ممکن است تصویب شود بنابراین برای اینکه اخذ رأی در این مورد بعمل نیاید که گفته شود این نظر مردود است از طرف مجلس و بنده میدانم که این نظریه مورد تأیید مجلس است استدعا می کنم پیشنهادشان را مسترد بفرمایند و در موقع مناسب دیگری بدهند (معدل - جایش کجا است؟) جایش پیدا می شود در موقع برنامه است و يك نکته دیگر هم بنده تذکر میدهم که این موضوع عیدی عبارتست از همان رسوم قدیمی ایران که در موقع عید يك مبلغ بمستخدمین جزء داده میشد بنابراین در این موقع ما داریم یکی از رسوم قدیم را تجدید می کنیم صحبت از اینکه باشخاص دیگری که مشمول این وضع خاص نیستند چیزی بدهید اساساً نیست

رئیس - این پیشنهاد مربوط بمستخدمین جزء نیست؟

معدل - اگر حضرتعالی تشخیص می دهید که این پیشنهاد مربوط نیست بنده حرفی ندارم اما حرف حساب را هر جا بزنند صحیح است بنده پیشنهاد را پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود (پیشنهاد آقای گنجی - شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد می کنم بعد از کلمه خدمتگزاران در سطر ما قبل آخر ماده واحده کلمه جزء اضافه بشود

گنجی - پیشنهاد بنده توضیحات زیادی را لازم ندارد برای اینکه توه هیچ گونه تبعیضی استثنائی نشود بنده خواستم بگویم که بعد از کلمه خدمتگزاران مجلس کلمه جزء اضافه شود یعنی بشود نسبت بمخدمتگزاران جزء مجلسین (صحیح است)

رئیس - مخالفی نیست؟

کشاورز صدر - بنده مخالفم و اعتقاد دارم به هر کس که شبیه باین مستخدمین است داده شود و حالا ممکن است که جزء تعداد آنها نباشد اگر شبیه باین مستخدمین است این مادتی عیدی داده شود بنظر بنده اگر این عبارت را که آقای گنجی فرمودند در قانون بگذاریم وسیله ای برای دولت می شود که برای پاره ای اشخاص تفسیر بکنند و ندهند یعنی بآن اشخاصی که واقعا جزو مستخدمین جزء هستند تفسیر بشود و ندهند مثلا اعتقاد بنده این است که شوهر تلفنچی هر کس که نباید پشت میز بنشیند و متخوری بکند و رتبه ۹ و ۱۱ و ۱۲ و مثل بنده وکیل باشد مستخدم جزء است (امامی اهری - تعجب آقایان صحیح نیست مگر آتھائی که پشت میز نشسته اند وقت خور هستند؟) بنده اعتقاد این است که باید طبق مستخدم جزء که حقیقه و طبقه ایشان را انجام بدهم اما از آنکه تلفنچی است اعم از آنکه شوهر است اعم از آنکه در چایخانه مجلس کار میکند بایستی بعنوان عیدی این پول را داد و این مستخدم دولت که عرض کردم آن مستخدم دولت نیست آن مستخدمی که میروید پشت هم اندازی میکند در برنامه هفت ساله دو هزار تومان و چهار هزار تومان حقوق میگیرد یا آن مستخدمی که می رود

پشت میز می نشیند و بعنوان وزیر و دوازده هزار تومان حقوق میگیرد و کار هم نمیکند و ضررش هم بدولت و ملت میرسد مردمان مستخدمین خوب نبود بنابراین میخواستم آقای گنجی ای پیشنهاد خودشان را پس بگیرند تا شامل جمیع این مستخدمین بشود با توضیح بفرمایند که مراد از مستخدمین جزء یعنی این اشخاصی که اسم برده شده و برای شمام جناب آقای امامی اهری سوء تفاهم شد بنده مقصود از مستخدمینی که عرض کردم آن مستخدمینی بود که ذکالت برای از بین بردن حقوق ملت ایران دارند و الا مستخدمین صحیح را بنده مریدشان هستم آن مستخدمینی را که جزو هیئت حاکمه هستند و اسباب فساد فراهم میکنند می گویم

رئیس - آقای شماعی

معاون وزارت دارائی - گاهی مطلب مثل اینکه هر چه گفته میشود مشکوکتر و پیچیده تر می میشود جناب آقای کشاورز صدر اینجا البته منظورشان اعانت بمستخدمین دولت نبود و منظورشان این نبود که آن مستخدمینی که پشت میز نشسته اند و این جمله ضمن مطلب اینطور بیان شد عرض میکنم این مسئله مستخدمین جزء که کلمه خدمتگزار بآن اطلاق شده است معلوم است ما آتین نامه داریم ما میدانیم که مستخدمین جزء چه طبقاتی هستند این مشخص است هر سال با آنها داده میشده این چیز تازه ای نیست و این که میفرمایند شوهر و تلفنچی و سایر طبقات قبلا عرض کردم که اینها طبقات مختلفی هستند وضع استخدامی خاصی دارند در سالهای گذشته هم به تناسب وضع استخدامی آنها بیعضی داده شده است یعنی باشخاصی که مشمول بوده اند داده شده و بآتھائی که مشمول نبوده اند داده نشده تقاضا می کنم باین لایحه باین صورت که پیشنهاد خود را داده بشود اصلاح عبارتی آقای فرهودی هم البته اشکالی نداشت استدعا میکنم اجازه بفرمائید پیشنهادت در کبیسون مطالعه بشود بعد روی آن تصمیم گرفته بشود و در معنی خدمتگزار و سرپائی و مستخدمین جزء زیاد وارد نشوند) آزاد در هر صورت تلفنچی ها را فراموش نفرمائید

رئیس - آقای نوبه زاده

فقیه زاده - بنده يك استدعائی مطابق ماده ۱۶۹ دارم تقریباً سه ماه است که بنده يك سؤالی از دولت کرده ام میخواستم استدعا بکنم که وقتش را امروز معین بفرمائید

رئیس - آقایان وزرا نامه ای نوشته اند از وزارت فرهنگ و سایر وزارتخانهها که برای جواب سؤالات آقایان حاضرند اینطور که مقرر شده بود و این جلساتی که حاضر میشویم همته ای سه روز کافی نیست برای اینکارها اگر دو شنبه را موافقت بفرمائید اعلام میشود (فرهودی - صحیح است ما هم از حق سؤال معذور شده ایم)

فقیه زاده - استدعا میکنم روز آن را معین بفرمائید

رئیس - دو شنبه آینه را اگر آقایان موافقت

برای سؤالات معین میشود (نمایندگان - بسیار خوب) رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای گنجی ای حکه کلمه جزء بعد از خدمتگزاران مجلسین اضافه بشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود

پیشنهاد میکنم مزایائی که برای رانندگان در نظر گرفته میشود برای تلفنچیهای ادارات دولتی و مجلس هینا اجرا گردد . د کتر بقائی - د کتر شایگان - مکی

رئیس - این که حل شد پیشنهاد دیگر قرائت می شود .

(پیشنهاد آقای قاسم فولادوند بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم دولت این لایحه ریس بگیرد و مدت دو هفته با در نظر گرفتن میزان صرفه جوئی و تقسیم عادلانه بین صوم مستخدمین جزء از پیشنهادت ها و سرایداران و تلفن چی ها و هوفرها و غیره که در حرف و عادات و از لحاظ حقوق مستخدمین جزء محسوب میشوند لایحه کاملی تهیه و بمجلس تقدیم دارند

رئیس - آقای فولادوند

قاسم فولادوند - بنده همانطور که آقای دکتر معظمی فرمودند مستخدم که ما هیچ وظیفه خودمان را انجام نیدهیم ما نماینده هستیم ما نماینده همان طبقه ای هستیم که از آنها با زور شلاق مالیات می گیرند اگر این مالیات از طبقه ثروتمند و سرمایه دار گرفته بشد بنده حرفی ندارم ولی این مالیات صدی نود از طبقه کارگر و برزگر گرفته میشود بنابراین بنده عرض ندارم که در این مورد بخصوص بمستخدمین جزء کمک خود ولی ما نباید تبعیض قائل بشویم ضعیف ترین مستخدمین دولت تلفون چی ها هستند یا هوفرها که ممکن است يك شوهر ۴۰۰ تومان حقوق بگیرد ولی يك شوهر هم هست که ۱۲۰ تومان حقوق بگیرد بنابراین حالا که ما مالیاتی که از مردم بدبخت و طبقه رنجبر این مملکت میگیریم و می خواهیم يك قسمتی را بمستخدمین جزء بدهیم تبعیض نباید قائل بشویم الان ملاحظه بفرمائید طبقات مختلف از مستخدمین جزء در این لایحه دولت افتاده است تلفونچی ها هست ، هوفرها هست ، اشخاص فقیر هستند که از قلم افتاده است دولت وقتی که يك لایحه ای میدهد بایستی اولاً در نظر بگیرد و مطالعه بکند که آیا صرفه جوئی برای تمام اینها هست یا خیر آنوقت بموم طبقاتی که حقوق و در آمدشان کم است بین آنها تقسیم بشود درست است که مستخدمین دولت عموماً فقیر هستند و عکس فرمایش جناب آقای کشاورز صدر را بنده معتقد هستم که ۹۰ درصد مستخدمین دولت در این مملکت ما بسختی زندگی میکنند از آن قاضی رتبه یازده تا آن وزیر برای اینکه آنها مخارجشان زیاد است مایک قضائی داریم که بنان خالی قناعت می کنند باز با آنها نیرس دولتی و قتیکه مستخدمین جزء گذاشتند بایستی در نظر بگیرند طبقاتی که حقوقشان بیزاران دویست و پنجاه تومان میرسد هم جزء باشند نه این که يك طبقه ای را معلوم کنند و طبقه دیگر را

بدهند تلفونچی از سرایدار بیشتر حقوق می گیرد؟ مطمئناً نمی گیرد ، شوهر از مستخدم جزء بیشتر حقوق می گیرد؟ مسلماً نمی گیرد بنابراین نظر بنده این بود که دولت لایحه اش را مسترد کند و در طرف دو هفته تمام مستخدمین جزء را اجازه لایحه معین منظور بکنند و لایحه آنرا بیاورد بمجلس که مامجبور نشویم باین پیشنهادات این کار را بکنیم

رئیس - این پیشنهاد صحیح نیست و مورد ندارد پیشنهادت این قرائت شد

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود ، بقانون اجازه پرداخت عیدی مستخدمین جزء مصوب ۲۱ اسفند ۱۳۰۵ بعد از جمله بعنوان عیدی عبارت مستخدمین جزء دولت و مجلسین اضافه بشود و همچنین بعد از جمله مسائل یکگاه حقوق عبارت و کمک دریافتی اضافه شود

رئیس - بفرمائید

دکتر معظمی - عرض کنم این لایحه عیدی که دولت تقدیم کرده است باستناد يك قانونی است کدر ۱۳۰۵ تصویب شده است دولت چه درخواست کرد؟ درخواست کرده که چون پایه عیدی را روی حقوق ثابت میگیرند خواهند خواسته است کمک دریافتی را هم اضافه کند که عیدی مستخدمین بیشتر خود بنا بر این اگر بعد از کلمه آن قانون اضافه شود کمک دریافتی این منظور تأمین می شود و بعد هم يك اضافه دیگری داشت که مستخدمین مجلس شورای ملی و مجلس سنا هم ضمیمه بشود آنچه مامی گفتیم که عیدی مستخدمین جزء وقتی که بگوئیم دولت و مجلسین آن منظور هم تأمین خواهد شد و چون این قانون هم طبق آتین نامه تفسیر معین و مشخص دارد در عمل اشکالی پیش آمد نخواهد کرد و این لایحه فعلاً تنظیم شده است بدون اینکه باشخاص در واقع لطمه ای وارد بیاید و خود کلمه جزء را که آقای گنجی ای پیشنهاد فرمودند در خود قانون هست و تصویب شده است بنابراین این منظور رعایت شده بدون اینکه تبعیض بشود

رئیس - آقای اردلان

اردلان - فرضاً هم این پیشنهادی که جناب آقای دکتر معظمی فرمودند آقایان هم موافق باشند بنده شخصاً مخالف هستم و آقای شماعی تشریف نداشتند وقتی که این لایحه مطرح بود بنده عرض کردم که ما يك ماده واحده ای را رای می دهیم و می فرستیم بمجلس سنا در صورتی که يك مبلغ مشخصی در این نیست بنظر بنده بهیچوجه سابقه نیست که مجلس شورای ملی اجازه پرداخت یک وجهی را بدهد که مبلغ آن معین نباشد و ممکن است که این ایراد در هر صورت باشد بنده خودم معتقد هستم ممکن است در مجلس توجه باین موضوع نکنند ولی از لحاظ يك نماینده مجلس شورای ملی وظیفه خود می دانم که این موضوع را بر عرض برسانم که اگر باین طرز این لایحه را بمجلس سنا بفرستیم خوب نیست و تقاضا میکنم آقای شماعی الان بر خیزد یا آقای مخبر که بدون يك مبلغی را

در این لایحه بکنند یا الا قبل بنویسد حداکثر از این مبلغ تجاوز نخواهد کرد که حداقل ما که رای میدهم و بمجلس سنا میفرستیم بدانیم که مطابق قانون اساسی وظیفه اصلی ما که نظارت در دخل و خرج مملکت است دقت کرده ایم که چه مبلغی باین آقایان میخواهیم بپردازیم و هیچوقت مجلس شورای ملی ایران سابقه ندارد که پرداخت يك وجهی را اجازه بدهند بدون اینکه مبلغ معین باشد حالا اگر برای آقای شماعی مشکل است حکه مبلغ صحیح آنرا بگویند بفرمایند که از این مبلغ تجاوز نخواهد کرد و اگر قید نشود در مجلس سنا ایراد خواهند گرفت و خواهند گفت که ما نمایندگان مجلس شورای ملی بطور در این خصوص دقت نکردیم استدعا میکنم نسبت باین موضوع توجه بفرمائید و پیشنهاد جناب آقای دکتر معظمی هم فرغ بر این اصل است

رئیس - آقای شماعی بفرمائید

معاون وزارت دارائی - فرمایش جناب آقای اردلان يك فرمایش اصولی و صحیح است ، بنده رقم دقیقی الان نمیتوانم عرض کنم حتی بطور تقریب که نزدیک باصل باشد ممکن است تحقیق کنم و بعد بر عرض برسانم چون این يك مطلبی است که بتمام وزارتخانه ها مربوط است و چیزی نیست که مربوط بوزارت دارائی باشد اما پیشنهاد آقای دکتر معظمی را بنده قبول میکنم که این اصلاح بشود و باین اصلاح اینکار تمام بشود

رئیس - رأی گرفته می شود به پیشنهاد آقای دکتر معظمی آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ، باین پیشنهادی که تصویب شد آن تبصره که در جلسه پیش تصویب شد از بین میرود و این بجای آن ماده واحده قرار میگیرد چون دیگر پیشنهادی نیست برای اظهار نظر بمجلس سنا فرستاده میشود

بهادری - بنده يك عرضی دارم ، سؤالی دارم اگر اجازه بفرمائید

آزاد - لایحه حکومت نظامی را مطرح بفرمائید .

بهادری - بنده سؤالی دارم از دولت

۶ - قرائت پیشنهاد طرح لایحه انتخابات و صورت دستور مجلس

رئیس - بلی روز دوشنبه برای سؤال آقایان نمایندگان معین شد آقایان در نظر داشته باشید بدولت هم اطلاع داده می شود ، بطوری که خاطر آقایان مسوق است دستوری برای مجلس معین شد که کارها متناوباً در مجلس انجام بشود ، يك پیشنهادی جلسه پیش از طرف يك عده ای از آقایان نمایندگان شده بود که قانون انتخابات که در کمیسیون معطل شده بموجب ماده آتین نامه در مجلس مطرح بشود این پیشنهاد قرائت می شود ولی میخواستم با اطلاع آقایان برسانم که مادر جزء آن دستوری که معین کردیم این موضوع را هم گذاشتیم قرائت می شود (شرح ذیل قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون طبق آتین نامه داخلی مجلس شورای ملی

هر طرح یا لایحه‌ای که بیش از یکماه در کمیسیون مربوط بماند و گزارش آن از کمیسیون بمجلس داده نشود نمایندگان حق دارند تقاضای طرح آن را در مجلس علنی نمایند. امضاء کنندگان زیر تقاضا داریم لایحه اصلاح قانون انتخابات را در مجلس با قید دو فوریت مطرح نمایم.

دکتر طباطبائی، دکتر محمدعلی هدایتی، خسرو قشقائی، ناصر ذوالفقاری، محمد ذوالفقاری، دکتر جلالی، اردلان، عزیز اعظم زنکنه، دکتر معظمی صفائی، حکیمی، مجیر فرومند، فرهودی، حبیب پناهی، حاذقی

رئیس - طبق ماده ۸۰ آئین‌نامه داخلی دستور مجلس معین شده و لوابیعی که در دستور مجلس گذاشته شده است با اطلاع آقایان میرسد (بشرح ذیل خوانده شد)

نظر بماده ۸۰ آئین‌نامه داخلی مجلس شورای ملی کمیسیون تعیین دستور جلسات مجلس شورای ملی ساعت ۱۱ صبح روز دو شنبه ۲۵ دیماه ۱۳۲۹ در اطلاع هیئت رئیسه مجلس شورای ملی براساس جناب آقای سردار فاخر حکمت رئیس مجلس شورای ملی با حضور آقایان نواب رئیس و آقایان اولیای محترم کمیسیون های پارلمانی (امضا کنندگان ذیل اینصورت مجلس و جناب آقای وزیر کشور بنمایندگی از طرف هیئت دولت تشکیل دستور جلسات بترتیب ذیل مقرر گردید لایحه عیدی مستخدمین جزء، لایحه گیاهی و سایر مستعربها، بهداشت شهری، حکومت نظامی سه دوازدهم، لوله کشی، قانون انتخابات، لایحه فرهنگ مبنی بر درخواست وام برای ساختن راه لویج اصلاح بودجه زاندارمری، شهر بانی، تبلیغات، لایحه عوارض جنگل، لایحه شهرداریها، شوروم عهدنامه‌ها

۷- طرح گزارش کمیسیون بودجه

راجع به برقراری وظیفه درباره آقای کیانی

رئیس - لایحه مربوط بوظیفه آقای کیانی قرائت میشود.

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی ضمن لایحه متمم بودجه ۱۳۲۹ ماهی دوهزار ریال وظیفه درباره آقای اسدالله کیانی کارمند موظف وزارت دارائی که نماینده شده پیشنهاد شده بود که کمیسیون بودجه تصویب و گزارش آنرا بتوان تبصره ۲۵ لایحه بودجه کل کشور تحت شماره هفت به مجلس تقدیم نموده است چون این شخص در جریان خدمت دولت نایبنا شده و حالا دست از همه جا کوتاه و جز کمک دولت راهی برای امرار معاش ندارد و کمیسیون بودجه هم تصور میکند قانون بودجه کشور باین زودی بتصویب نرسد لذا گزارش قبلی خود را تجدید و تقاضا دارد ماده زیر جداگانه مورد تصویب مجلس شورای ملی واقع گردد

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است از تاریخ اول فروردین ۱۳۲۹ ماهی دو هزار ریال وظیفه برای آقای اسدالله کیانی کارمند موظف

وزارت دارائی که نایبنا شده علاوه بر ۴۹۴ ریال که فعلا دریافت می‌دارد از محل اعتبارات شهری و بوظیفه بپردازد معبر کمیسیون بودجه - دکتر کیانی

فرهودی - آقای فرهودی

مطرح شده در حقیقت یک مغالفت اصولی است مطلقا بنده نه این شخص را می‌شناسم و نظری در این مورد بخصوص ندارم و مغالفت بنده هم این است که بنظر بنده باید سمی کرد هر وقت لازم شود دولت بیک نفر مستخدم خودش کمک بکند و یا اگر فوت کند بورا او کمک کند باید این فکر صحیح و این نیت مقدس در تحت یک قواعد و مقررات عمومی در بیاید که هر وقت موردی پیدا کرد دولت آن مورد را تطبیق بکند با آن مقررات و قواعد عمومی و خودش تصمیم بگیرد و هر شهری و مقرری و مستعرب که لازم است بدهد نه باین ترتیب که از میان دو دست هزار کارمند دولت منتظر بشود که یک نفر کارمند نایبنا بشود یک نفر ببرد یک نفر هلیل بشود البته هزاران نفر اینطور میشوند اما آن یکی که موفق بشود جلب توجه دولت را بکند و دولت لایحه‌ای برای او بیاورد نادر خواهد بود (صحیح است) کمک باین افراد مثل این است که در حقیقت مانع میشود از کمک باشخاص دیگر و نظایرش چه بسا اتفاق می‌افتد که مثل این شخص در راه خدمت چانشان را از دست داده اند و بسن تقاعد نرسیده اند و همینطور حقوقشان از بین رفته است و صدا و وسیله‌ای نداشته اند باین که صدای خودشان را بدولت برسانند این بله مطلب خوشبختانه ما قوانینی داریم، یک قوانین کلی برای این کار هست معلس ممکن است که کافی نباشد اگر کافی نیست بهتر این است که دولت این مقررات را کافی بکند کامل بکند و بدهم موردی که پیش آمد بر طبق آن مقررات تصمیم بگیرد عمل بکند مثلا ماده ۴۶ و ۴۷ قانون استخدام کشوری مینویسد، مستخدمینی که هلیل یا بواسطه حادثه ناقص شده و از کار کردن باز بمانند بدون رعایت مدت خدمت ثلث بلا کسر آخرین مقرری آخرین خدمت خود را مادام‌العمر بطور وظیفه دریافت میدارد در ماده ۴۷ درباره اشخاصی که بسن تقاعد میرسند بدون این که حقوق تقاعد درباره شان برقرار بشود خدمت میکنند و آنجا مقرراتی هست ماده ۴۷ هر گاه یکی از مستخدمینی که بسن تقاعد رسیده اند اهم از آنهایی که در خدمت هستند با آنهایی که متقاعد شده اند تفاوت نمایند نصف حقوق تقاعدی که دریافت می‌کرده است یا ممکن بود اخذ نماید بطور تساوی بورت قانونی پرداخت میشود در دوره چهاردهم هم بله ساده‌ای گذرانندیم در این جا راجع بکسانی که در این میارزات ملی شهید میشوند راجع بآنها هم باز قانون داریم و این است که میخوانم ماده واحده مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۲۴ نوشته است بوزارت دارائی اجازه داده میشود که اولاً آخرین حقوق مستخدمین لشکری و کشوری که در راه انجام وظیفه و خدمت بدولت از فروردین ۱۳۲۴ به بعد کشته شده یا میشوند بورا قانونی آنها پرداخت نماید بنا بر این مایک مقررات کلی هم در قانون استخدام

هستند که اساساً مراکز مکنه برای دفاع و حفظ منافع ضعیفترین و کوچکترین افراد ملت باید بهمان قدر ملاحظه داشته باشد که برای منافع یک فرد قوی و توانای مملکت ابراز علاقه میکنند من خواستم که برض آقایان نمایندگان محترم برسانم که در این سفر اخیری که در سوس بود برای یکی از کانتونهای سوس بنا بود دو نفر یاسیان استخدام بکنند مجلس مقننه آنجا تصدیق کرده بود که نظر بانفراش سکته این کانتون و ضرورت حفظ حقوق و منافع آنها لازم است دو یاسیان استخدام بشود با وصف این امر این امر را بر فراندیم و باراء عمومی کانتون ارجاع کردند در یک روز مینمی تمام مردم جمع شدند و رای دادند که برای این کانتون لازم است دو نفر یاسیان استخدام بشود و حقوق آنها در سال عبارت از این مبلغ باشد ملاحظه فرمائید که وقتی برای استخدام دو یاسیان مجلس مقننه رای بدهد که افراد ملت هم همه اظهار عقیده بکنند هیچ مانعی ندارد که مجلس ایران که برای نظارت در دخل و خرج مملکت و برای حفظ حقوق افراد مملکت تشکیل

شده است بنا به پیشنهاد دولت وقت خودش را صرف بکنند و نسبت بوضع یک چنین وظیفه‌ای درباره یک همچو کارمند جزیره توجه بکنند این امر نه تنها تبعیض نیست جناب آقای فرهودی بلکه از نظامات اصلی است که انشاء الله همه طرفدار آن هستیم که در مملکت باشد و اجرا بشود زیرا اگر دولت بخودی خود مجاز باشد هر گونه خرجی را بپردازد بدون نظارت مجلس و بدون تصویب مجلس نتیجه این میشود که مردم کشور اعتنا ندارند بدستگاه دارائی مملکت و این کار بنظر من یکی از کارهای خوب دولت است که نسبت بمسائل کوچک و درجه سوم احترام بقام قانون را مرعی بدارد و لوابیعی به مجلس بدهد و ما هم با کمال حوصله و بردباری و با توجه باین که وظایف ما عبارت از همین کارهای بزرگ و کوچک است و بایستی نسبت بهمه آنها دقت بدهد این لوابیعی را مطرح کنیم و در صورتیکه صحیح است تصویب کنیم بنا بر این استدعا میکنم که جناب آقای فرهودی نظرشان را نسبت بتصویب این لایحه دولت مثبت و همراه فرمائید

و در ضمن این تذکری که فرمودند (آلبه اگر دولت توجه کرده که برای بعضی از مسائل احتیاج یک قانونی هست مجلس شورای ملی همیشه آماده توجه و ترتیب اثر دادن بصرف های حسابی دولت است و جز این وظیفه‌ای ندارد

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است (بعضی از نمایندگان - مغالفتی نیست) باید رای گرفته شود اکثریت برای رای کافی نیست

۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
مخبر فرهمند - اگر اکثریت نهد جلسه را ختم فرمائید.

رئیس - مدت جلسه سه ساعت باید باشد آقایانی که غائب هستند چون بدون اجازه رفته اند نیم ساعت جریمه خواهند شد و جلسه هم روز ۵ شنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود

(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضا حکمت**

رئیس - آقای حاذقی فرمائید.

حاذقی - مجلس شورای ملی تصدیق میکند مملکتی که میخواند اساس عدالت برقرار باشد و بهسوم افراد مملکت رسیدگی بشود باید کاری کند که حتی منقسمت یک فرد مملکت فوت نشود و حتی المقدور مجلس شورای ملی که مرکز قانونگذاری کشور است تمام حقوق افراد مملکت توجه داشته باشد نماینده محترم آقای فرهودی همیشه اصولی فکر میفرمائید و اصولی صحبت میکنند و نظر ایشان همیشه توأم با مطالعه و دقت تام است منتهی در این مورد بخصوص مثل این که ایشان چنین تصور فرموده اند که با مطرح شدن یک لایحه‌ای که مبتنی بر پرداخت ماهی دوهزار ریال برای کسی که در راه خدمت باین کشور چشم خودش را از دست داده است و تا بینا شده است این را بصورت تبعیض و استثنائی تصور فرموده اند در حالی که امروز همه آقایان محترم متوجه